

רצה
 יְאֵלֵדֵינוּ בְּעֶמְקְ יִשְׂרָאֵל וְאֵל תְּפִלָּתָם כִּעֲשֵׂה וְהַשֵּׁב
 הָעֲבֹדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וְהַפְּלָתָם
 מִהֲרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן וְתֵהִי לְרִצּוֹן תְּכִיד עֲבֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
 וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן וּלְיִרוּשָׁלַם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמָאז
 אַתָּה יְיָ הַמְחִייר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן

מנהג בבל				מנהג ארץ ישראל		
ענף 22 (14)	ענף 22 (54)	ענף 24 (47)	ענף 1 (38)	ענף 2 (8)	ענף 11 (11)	ענף 7 (7)
רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה והשב	רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב	רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב	רצה יי אלהינו בעמך ובתפלתם והשב	רצה יי אלהינו	רצה יי אלהינו	רצה יי אלהינו
העבודה	העבודה	עבודה	עבודה	ושכון בציון מזרה יעבדך עבדך בירושלם	ושכון בציון מזרה יעבדך עבדך ובירושלם נשתווה לך	ושכון בציון מזרה יעבדך בניך בירושלם
לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מזרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך	לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מזרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך	לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מזרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך	לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם מזרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך	ואתה ברחמים תחפץ בנו ותרצינו		
ותחפץ בנו ותרצינו ותחוינה עינינו בשובך לציון ברחמים	ותחפץ בנו ותרצינו ותחוינה עינינו בשובך לציון ברחמים	ותחפץ בנו ותרצינו ותחוינה עינינו בשובך לציון ברחמים	ותחפץ בנו ותרצינו ותחוינה עינינו בשובך לציון ברחמים			
כמאז ברוך אתה יי	כמאז ברוך אתה יי	כמאז ברוך אתה יי	כמאז ברוך אתה יי	ברוך אתה יי שאותך ביראה נעבוד	ברוך אתה יי שאותך ביראה נעבוד	ברוך אתה יי שאותך ביראה נעבוד
המחזיר שכינתו לציון	המחזיר שכינתו לציון	המחזיר שכינתו לציון	המחזיר שכינתו לציון			

Source 1

מסכת תמיד פרק ה'—משנה א'— אמר להם הממונה. ברכו ברכה אחת. והן ברכו. קראו
 עשרת הדברים. שמע. והיה אם שמוע. ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות. אמת ויציב.
 ועבודה. וברכת כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Translation: The Chief Kohan said to the other Kohanim: Recite one Bracha; and they recited one Bracha; Recite the Ten Commandments; Shema; V'Haya Im Shamoah; Va'Yomer; Bless the people with three Brachot: Emes V'Yatziv; Avodah (Ritzai); Birchah Kohanim. On Shabbat, they added one more Bracha in honor of the Mishmar (group of Kohanim) that was about to complete its tour of duty.

Source 2

תלמוד בבלי מסכת יומא דף סח' עמ' ב'—משנה. בא לו כהן גדול לקרות, אם רצה לקרות בבגדי בויז – קורא, ואם לאו – קורא באצטלית לבן משלו. חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת, וראש הכנסת נותנו לסגן, והסגן נותנו לכהן גדול, וכהן גדול עומד ומקבל וקורא אחרי מות ואך בעשור, וגולל ספר תורה ומניחו בחיקו, ואומר: יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן, ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פה. ומברך עליה שמונה ברכות: על התורה, ועל העבודה, ועל ההודאה, ועל מחילת העון, ועל המקדש בפני עצמו, ועל ישראל בפני עצמו, ועל ירושלים בפני עצמה, ועל הכהנים בפני עצמן, ועל שאר התפלה.

Translation: Mishnah. The high priest then came to read. If he wished to read in linen garments he could do so, otherwise he would read in his own white vestments. The synagogue attendant would take a Torah scroll and give it to the head of the synagogue, and the head of the synagogue gave it to the assistant, and the assistant gave it to the high priest, and the high priest stands and receives it, and reads the section beginning 'after the death . . .' and 'howbeit on the tenth. . .' then he would roll up the Torah scroll and put it against his chest and say, 'more than what I have read out before you is written here. and on the tenth . . .' which is in Bamidbar he recites by heart. Then he recites in connection therewith eight brachos: for the law, for the Temple service, for the thanksgiving, for the forgiveness of sins and for the Temple separately, and for the Jewish People separately and for Jerusalem separately, for the priests separately and for the rest of the prayer.

Source 3

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא פרק ז'—ומברך עליה שמנה ברכות: על התורה, הבוחר בתורה; על העבודה, שאותך נירא ונעבוד; על ההודיה, הטוב לך להודות; על מחילת העון, מוחל עונות עמו ישראל ברחמים; על המקדש הבוחר במקדש. וא"ר אידי השוכן בציון; על ישראל, הבוחר בישראל; על הכהנים, הבוחר בכהנים; על שאר תפלה ותחינה ובקשה שעמך ישראל צריכין להוושע לפניך בא"י שומע תפלה:

Translation: He recited eight Brachos over the service; concerning the Torah, the Bracha of Ha'Bochair Ba'Torah; concerning the service, the Bracha of Sh'Osha Neira V'Na'Avod; concerning thanksgiving, Ha'Tov Lecha L'Hodos; concerning forgiveness from sin, the Bracha of Mochail Avonos Amo Yisroel B'Rachamim; concerning the Beis Hamikdash, the Bracha of Ha'Bochair Ba'Mikdash; R. Idi suggested a different text for this Bracha; i.e. Ha'Shochain B'Tzion; concerning the Jewish People, the Bracha of Ha'Bochair B'Yisroel; concerning the Kohanim, the Bracha of Ha'Bochair B'Kohanim; the Kohain Gadol would conclude with the following Bracha: concerning the prayers, the requests and the supplications of the Jewish People which they have put forth to You. Baruch Ata Hashem Shomeah Tefila.

1. A second version of the ברכה appears here:

תלמוד ירושלמי (ונציה) מסכת סוטה פרק ז' דף כב טור א' ה"ו – על העבודה, שאותך לבדך ביראה נעבוד.

Source 4

רש"י מסכת יומא דף סח' עמ' ב' – ועל העבודה² – רצה בעמך ישראל ותרצה העבודה בדביר ביתך וכו' שאותך לבדך ביראה נעבוד.

Source 5

רש"י מסכת ברכות דף יא' עמ' ב' – ועבודה³ – בשביל העבודה שעשו היו מברכין אחריה רצה ה' א–להינו עבודת עמך ישראל ואשי ישראל ותפלתם תקבל ברצון, ברוך המקבל עבודת עמו ישראל ברצון, אי נמי שאותך לבדך ביראה נעבוד.

Source 6

סידור רב סעדה גאון

ברחמיך הרבים כל משאלות לבנו ברוך אתה יי שומע תפלה יי רצה יי
אלהינו בעמך ובתפלתם והשב עבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם
תקביל ברצון ותהא לרצון תמיד עבודת ישראל ותחזינה עינינו בשובך
לציון ברחמים ותרצה בנו כמו אז ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון יי

Source 7

סדר תפילות של הרמב"ם

יי רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שקה והשב העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל
ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך ותמצנו ותחזינה
עינינו בשובך לנו לציון ברחמים כמאז ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון יי מודים אנחנו

Source 8

סידור ארם צובא

רצה
יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם
שקח וחסד תעבודת לדביר ביתך
ואשי ישראל ותפלתם ותחזינה עינינו
ברצון ותחזינה עינינו ברצון
ותחזינה עינינו ברצון
ותחזינה עינינו ברצון
ותחזינה עינינו ברצון
ותחזינה עינינו ברצון

2. יום כיפור כהן גדול recited on the ברכה that the רש"י is commenting on.

3. כהנים recite each morning. that the רש"י is commenting on the ברכה.

Source 9

נוסח רומניא

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם שעה וחשוב עבודת פהנים
לדביר ביהודי ואישי ישראל בעבודתם ותפלתם מהרה באהבה
תקבל פריצון ותחיל לרצון תמיד עבודת עמך כל בית ישראל בימינו ותחזיקנו
טיבנו בשוכך לציון ברחמים כמאז וכשנים
קדמוניות ברוך אתה יהוה חמשוב שכינתו
לציון

Source 10

נוסח קרפנטרניץ

וענינו אבינו כי אתה שומע תפלת כל פה : היחיד
אומר כאן ענינו בתצ ברוך אתה יי שומע תפלה:
רצה יי אלהינו בעמך ישראל ושכון בציון מהרה ועבדך
לרח
בניך בירושלים
ואתה ברחמיך הרבים
תחפץ בנו ותרצנו
ותחזיקנו עינינו בשוכך
לציון ולירושלים עירך
ברחמים כמאז ברוך אתה
יי המחזיר שכינתו לציון :
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה
ויבא יגיע יראה
וירצה וישמע ויפקד ויזכר
זכרוננו ופקדוננו וזכרון
אבותינו וזכרון משיחנו
משיח בן דוד עבדך וזכרון

Source 11

אוצר המדרשים (אייזנשטיין) תפלת שמונה עשרה עמוד 585–כשנאנחו ישראל וצעקו לא–ל
ושמע צעקתם כמה שנאמר ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל הא–להים
מן העבודה, מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י שומע תפלה. כשעשו ישראל את המשכן
וירדה שכינה ושכן בו בין שני הכרובים, מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י המחזיר
ברחמיו שכינתו לציון.

*Translation: When the Jews despaired and cried out to G-d and G-d heeded their cries, as it is written:
and the Jews despaired as a result of the hard work and they cried out and their cries reached Heaven, the
ministering angels composed the Bracha of Shomeah Tefila. When the Jews built the Mishkan and the
Shechina went down and took residence in the Mishkan between the Ceruvim the ministering angels
immediately composed the Bracha of Ha'Machazir B'Rachamav Shechinaso L'Tzion.*

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 12

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן יח'— כשעשו ישראל המשכן וירדה שכינה ושכן בו בין שני הכרובים מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י המחזיר ברחמיו מהרה שכינתו לציון.

Source 13

ספר כלבו סימן כה'—שלישית בונה ירושלים ודוד ושלמה תקנוה וחותמין ברוך אתה ה' בונה ירושלים, ויש אומרים בונה ברחמיו ירושלים, ואין הנוסחא דוקא לפי שלא תבנה ירושלים כי אם במשפט שנאמר (ישעיה א', כז) ציון במשפט תפדה.

Translation: The third Bracha of Birkas Hamazone is Boneh Yerushalayim which King David and King Shlomo composed. The closing Bracha for it is Boneh Yerushalayim. However, some recite the text as follows: Boneh B'Rachamav Yerushalayim. The alternate version can be challenged on the basis that Yerushalayim will be rebuilt not because of G-d's compassion but because it is a just outcome; i.e. that the Jewish People will be worthy to have Yerushalayim rebuilt. We can draw that conclusion from the following verse: (Yeshayahu 1, 27) Tzion will be redeemed because it is a just result.

Source 14

מטה משה עמוד העבודה נטילת ידים, סעודה, ברכות סימן שכה—ברוך אתה ה' בונה ירושלים. כך הוא הנוסחא במקצת ספרי פוסקים, ופסוק הוא בספר תהלים סימן קמ"ז (ב') בונה ירושלים ה'. ובכל ספרי ברכת המזון כתוב בונה ברחמיו ירושלים, וכן כתב המרדכי בסוף ברכות (סי' ריז) בשם מהר"ם, וטעם לדבר מאחר שמתחיל ברחם אם כן חותם נמי ברחמיו. והכלבו (סי' כ"ה) כתב שאין הנוסחא מדויקת, לפי שלא תבנה ירושלים כי אם במשפט, שנאמר (ישעיה א', כז) ציון במשפט תפדה ע"כ. ומורי הרב ז"ל (הגהות מהרש"ל לטור סי' קפה) כתב שנכון הוא לומר ברחמים, דדוקא הפדייה תהיה במשפט, אבל להיותה מבונה ומתוקנת בכבודה יותר מכבוד הראשון הוא ברחמים להיות שכינתו שם כבראשונה. פסוק מלא הוא בירמיה (ל', יח) שב שבות אהלי יעקב ומשכנותיו ארחם וגו', ונאמר בזכריה (א', יב) ויאמר המלאך עד מתי לא תרחם את ירושלים, ונאמר עוד בזכריה סימן א' (מז) שבת ירושלים ברחמים ביתי יבנה בה. ועוד עיקר פשוטו ציון במשפט תפדה בעבור המשפט שיעשה בה.

Translation: The wording: Baruch Ata Hashem Boneh Yerushalayim is the version found in some books of our Poskim. The wording is based on a verse in Tehillim 147, 2: Boneh Yerushalayim Hashem. However, you find in Birkas Hamazone pamphlets that the text reads: Boneh B'Rachamav Yerushalayim. So wrote the Mordechai at the end of Maseches Brachos (217) in the name of the Maharam of Rottenberg. The basis for the version is so that the Bracha will begin and end with the word Rachem. The Kolbo (Siman 25) wrote that the wording is open to challenge because Yerushalayim will be rebuilt based on justice as we find in the verse (yeshayahu 1,27) Tzion will be rescued because of justice. My teacher (the Haghos Maharshal to the Tur Siman 188) wrote that it is correct to include the word Rachamav. It is true that Yerushalayim will be rebuilt because it will be the just result but the Shechina will rest there again as it did during the First Temple only because of G-d's compassion. That is based on a verse in Sefer Yirmiyahu (30, 18) Thus says the Lord; Behold, I will bring back the captivity of Jacob's tents, and have mercy on his dwelling places; and the city shall be build upon her own mound, and the palace shall stand

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

where it used to be. It is also written in Sefer Zechariya (1, 12): Then the angel of the Lord answered and said, O Lord of hosts, how long will you not have mercy on Jerusalem and on the cities of Judah, against which you have had indignation these seventy years? and in Sefer Zechariya (1, 16); Therefore thus says the Lord: I have returned to Jerusalem with mercies; my house shall be rebuilt in it, says the Lord of hosts, and a measuring line shall be stretched over Jerusalem. Furthermore you should interpret Yeshayahu 1, 27 to mean that Tzion will be rescued because of the justice that is being meted out there.

Source 15

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קפח', סעיף ד' –
נוסח ברכה זו פותח בה: רחם ה' א-להינו, או נחמנו ה' א-להינו, וחותרם בה: בונה ירושלים
או מנחם ציון בבנין ירושלים; ואין לשנות הנוסח משבת לחול, דבין בשבת בין בחול אומר
נוסחא אחת. הגה: וי"א דאומרים בונה ברחמיו ירושלים, וכן נוהגין (מרדכי סוף ברכות).

Translation: The third Bracha of Birkas Hamazone begins as follows: Rachem Hashem Elokeinu or Nachameinu Hashem Elokeinu and we close with the Bracha of Boneh Yerushalayim or Minachem Tzion B'Binyan Yerushalayim. One should not change the wording depending on whether it is being recited on Shabbos or a weekday. RAMAH: Some say that the ending Bracha should be: Boneh B'Rachamav Yerushalayim and so we act.

Source 16

Standard Sephardic

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה
וְהַשֵּׁב הָעֲבוּרָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל
וּתְפַלְתָּם מִהֲרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבֹּל בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן
תָּמִיד עֲבוּרָת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּחֲפוֹץ בָּנוּ וְתִרְצֵנוּ וְתַחֲזֹקֵנוּ
עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

Source 17

קדושה שבת מוסף (אשכנז) – ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו, ויחן עם המיוחדים שמו ערב
ובקר בכל יום תמיד, פעמים באהבה שמע אומרים: שמע ישראל, ה' א-להינו, ה' אחד. הוא
א-להינו, הוא אבינו, הוא מלכנו, הוא מושיענו, והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי,
להיות לכם לא-להים, אני ה' א-להיכם.

Source 18

קדושה שבת מוסף (ספרד) – ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו, ויחן עם המיוחדים שמו ערב
ובקר בכל יום תמיד, פעמים באהבה שמע אומרים: שמע ישראל, ה' א-להינו, ה' אחד. הוא
א-להינו, הוא אבינו, הוא מלכנו, הוא מושיענו, והוא יושיענו ויגאלנו שנית, וישמיענו
ברחמיו שנית לעיני כל חי, לאמר: הן גאלתי אתכם אחרית כראשית, להיות לכם לא-להים.

Source 17

פירושי סידור התפילה לרוקח [ק] קדושה של מוסף עמוד תקעב-והוא ישמיענו ברחמיו
שנית ישמיע לנו ברחמיו הגדולים. שנית, כאשר עשה כבר כמה פעמים. ברחמיו, על שם
וברחמים גדולים אקבצך (ישעיה נד' ז').

Source 18

מחזור ויטרי סימן פט-רצה ה' א-להינו בעמך ישר' ובתפילתם והשב העבודה לדביר ביתך
ואישי ישראל ותפילתם מהרה באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישר' עמך.
ואתה ברחמים תחפץ בנו ותרצינו. ותערב לפניך עתירתינו כעולה וכקרבן אנא רחום
ברחמך הרבים השב שכינתך לציון וסדר העבודה לירושלים ואתה ברחמים תחפץ בנו
ותרצינו. (כאן או' יעלה ויבא): ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים כמאז בא"י המחזיר
שכינתו לציון: